

ליה – יש לומר שהבריתא להלן מטייעת לדברי רב נתמן בר יצחק, שנינו בבריתא, תפילין של יד עושין אותן של ראש, כלומר מותר לקחת את הבית של התפילין של יד ולהשתמש בו לתפילין של ראש, אבל התפילין של ראש אין עושין אותן של יד, לפי שאין מוריין מקודשה חמורה לקדושה קלה, וקדושת תפילין של ראש חמורה מקודשת תפילין של יד מפני שרוכו של השם 'שדי' נעשה בתפילין של ראש, האות ש"ז על הבית עצמו והאות דל"ת בקשר לשברצועה, ואילו בתפילין של יד נשנית רक האות י"ד בקשר הרצועה. ממשיכה הבריתא, ביזא בז ספר תורה שבלח ותפילין שבלו אין עוזין מהן מזויה, לפי שאין מוריין מקודשה חמורה לקדושה קלה, וקדושת ספר תורה חמורה מקודשת מזויה, וכן קדושת תפילין חמורה מקודשת מזויה משום שבתפילין יש ארבע פרשיות וב모זה רק שתי פרשיות. מדיקת הגמרא: הטעם שאין עושים מזויה מספר תורה הוא מוריין מקודשה חמורה לקדושה קלה, והוא אבל אם היה הדין שמוציא מוריין מקודשה חמורה לקדושה קלה, היו עוזין מזויה מספר תורה או מתפילין, ואם פרשיות המזויה צרכות להיות דואק פתוחות, קשה, ומיא הינה מותר לעשות מזויה מספר תורה, אלא הלא הלא בז – בספר תורה פרשיות אלו ושמע ישראל ויהה אם שמען סתוות, והכא – ואילו במזויה, הפרשיות צרכות להיות פתוחות, אלא מוכח שפרשיות המזויה אינן פתוחות. דוחה הגמרא: דלמא להשלים – שמא כוונת הבריתא היא למקרה שהחרשה במזויה שורה אחת, ואם היה מותר להוריד מקודשה חמורה לקדושה קלה היא מותר לקחת את אותה תורה או מותר לסתור להרייה פרשיות פתוחות, ואכן למזויה, ואם כן יתכן שפרשיות המזויה צרכות להיות פתוחות. לאחר תפירת הפרשיות זו התיינה פתוחות.

הגמרא מבקשת על דברי הבריתא: וכי ניתן לומר שהטעם שאין עושים מזויה מופתילון הוא רק מפני שאין מוריין מקודשה חמורה לקדושה קלה, והוא – אבל אם היה מוריין מקודשה חמורה לקדושה קלה היו עוזין מזויה מופתילין, והתני בא ברייתא, חלכה למשה מפיען, תפילין נכתבות על הקלק – החלק החיצוני של עור הבהמה בשחולקים אותו לשנים, ומזויה נכתבות על דובסוטום – קלף שניטלה קליפתו העליונה, רדיינו החלק הפנימי של עור הבהמה, קלק כותבים עליו במקום בשר – בעצדו הפנימי של העור הפונה לכיוון הבשר, ודובסוטום כותבים עליו במקום שער – בעצדו החיצוני של הדובסוטוס הפונה לכיוון שער הבהמה. ואם כן גם החיצוני של הדובסוטוס הפונה לכיוון שער הבהמה. היה מותר להוריד מקודשה חמורה לקדושה קלה אי אפשר היה לעשות מזויה מופתילון, שהרי התפילין כתובות על קלף ואילו המזויה צרכיה להיבatab על דובסוטוס. מתרצת הגמרא: מה שעשו שהתפלין נכתבות על הקלק ומהזויה על הדובסוטוס הוא רק למץואו, אבל אם ישנה וכותב מזויה על קלף המזויה כשרה. מקשה הגמרא: והתני בא ברייתא שאמ שיפה וכותב על קלף במקום שציריך קלף, קסואיל. מתרצת הגמרא: בריתא זו היא רך בתפלין, אבל אם אין שם שינה וכותב מזויה על קלף, המזויה כשרה. מקשה הגמרא: והתני בא ברייתא שאמ שיפה בין גזע ובין גזע, קסול, והבינה הגמרא שבחנות הבריתא שבין בתפלין ובין במזויה, אם ישנה פסול. מתרצת הגמרא: אין כוונת הבריתא שבין בתפלין ובין במזויה, אלא אידי ואידי – וזה וזה, כלומר שני המקרים שהבריתא עוסקת בהם וכותבת עליהם בין זה וזה, ובין זה – הם בתפלין, והא – ומקרה אחד הוא באופן דכתבייהו שכותב את התפלין אקלף – על קלף במקום שער ולא במקום דכתבייהו – והא – ומקרה אחר הוא באופן

וועשה במצווה רינה מלעללה – מעל השורה העליונה ורינה מלטפה – מתחת השורה התחתונה, וועשה פרשיותה שתותות, כלומר שהיה מסים את הפרשה הראשונה ('שמע ישראל') במשמעותו, שורה ומיניה יהי לאחריה עד סוף השורה, ומתחליל את הפרשה השנייה ('זהיא אם שמען') בתחלת השורה הבאה. אמרתי לך, רבנן מה טעם אתה עושה את הפרשיות שתותות, הלא בתורה הן שתותות. אמר לך, הוזיל אין פרשיות אלו בטעות מן התורתך זו זו, אלא פרשיות 'שמען' כתובה בפרשנות ואתחנן (ובים ז-כ) לכך יש לכתוב אותן פרשיות. ואמר רב חנאנל אמר רב, חלכה ברבי שמעון בן אלעזר. מבירתה הנוגרא: מי לא – האם אין הכוונה שהלכה שמעון בן אלעזר אפטותות – במא שאמר רבמי מאיר היה עושה את פרשיות המזויה שתותות, ומיבור שרב פסק שער לעשות את הפרשיות שתותות, וקשה איך רב הוען שהיה תלמידו של רב היה עושה את פרשיות המזויה סתוםות. מהרצית הגמרא: לא – אין כוונת רב לפוסק שהלכה כרבי שמעון בן אלעזר בעניין פרשיות המזויה, אלא רק אריה – לגבי ריות, שער לעשות במזויה ריות מלעללה וממלטה. מבירתה הגמרא: ובמה רינו ציריך להשאר במזויה מלעללה וממלטה. מבארת הגמרא: אמר רב בנסיא בר עקיבא, זעיר לה – ויש אומרים שאמר רב שמואל בר עקיבא, זעיר להשair ריות במלא אמר דסיפרי – חתיכת עז שיש שיש בגין הספר בתוך הסדר עלי ידי זה אינו כפלו בשעה שכותבים בו.

אמר ליה אבוי לר' יוסף, ואת לא הסקירה – וכי אתה אין סבור רבי אמר רב שהלכה כרבי שמעון בן אלעזר, בוננו אריו – לגבי ריות, והא רב אית לי מהנהן – והרי רב סובר שמנהג העולם הוא העיריק, וזהירא דתוגן אלמא בסתוםות – ועתה נזהג בעולם לכתוב פרשיות שתותות. הגמרא מבארת מניין שרב סובר שמנהג העולם הוא העיריק: ראמר רב בהנא אמר רב בהנא אמר רב, אם יבא אליו הנהו הנביא יאמר שחולצין ליבם במגע – נעל העשויה מעור רך, שומען לו, אך אם יאמר שאין חולצין בסנדל – נעל העשויה מעור קשה ומובשל, אין שומען לו מפני שבר נהנו העם בסנגל. ורב יוסף אמר רב בהנא אמר רב, אם יבא אליו אלהו זעיר ריבוי רה – ומגע לכתילה איבא במגע, שומען לו, אך אם יאמר שאין חולצין בסנגל, אין שומען לו מפני שבר נהנו העם בסנגל. ואמרנן מא בינייהו – ואמרנן מה החילוק בין דברי רבה לדרבו ר' בטף, מגען לכתילה איבא בינייהו – האם חולצים מגען לכתילה או לא, שלפי רבה אין חולצים מגען לכתילה אלא אם יבא אליו וירה שאפשר להלוץ במגע, ולפי רב יוסף חולצים מגען לכתילה אלא אם יבא אליו וירה שאפשר יורה שאין חולצין במגע. אלא לאו – אלא ודאי ממה שרב סובר שהמנג' עיריק, והרי נהגו לכתוב את פרשיות המזויה שתותות, שמען מניה – מוכאן שמאנה שפסק רב כרבי שמעון בן אלעזר, אין בוננו שיש לכתוב פרשיות שתותות, אלא אריה – לגבי ריות. מסכמתה הגמרא: אכן שמע מניה.

הגמרה מביאה תירוץ נסף על קושיתה על מה שרב הונן נהג שלא כדעת רב שהיה רבו: רב נתמן בר יצחק אמר, מצוה לעשווין את פרשיות המזויה שתותות כמו שן בתורה, ואי עבדינו – ואם עשה אותן שתותות, שפיר דמי – גם בר המזויה כשרה. ומאי שתותות רק אמר רב שמעון בן אלעזר, בוננו אף שתותות ולא דואק שתותות, וכל קר פסק רב כרבי שמעון בן אלעזר שאפשר לעשות פרשיות שתותות, אבל לכתילה מזויה לעשווין שתותות, וכך רב הונן לעשווין שתותות. הגמרא מביאה ראייה שמצויה לעשות פרשיות שתותות: לימה מסיע

דקהה יתיב אפוריא רספר תורה עלה – שהיה יושב על מיטה ספר תורה מונה עלייה, וה' לבדא אראע – וונטן כר וכפה אותו על הארץ ואג' עלה – והניח עליון את הספר תורה, ותדר' יתיב – ולאחר מכן חתישב במיטה. מבארת הגמרא: קספר רב הונא שאסור לשבת על גבי מיטה שספר תורה מגנה עלה, ופלגא – ונחלה על דרביה בר בר חנה, אמר רב בר תנ"ה אמר רב רבי יונתן, מותר לשבת על גבי מיטה שספר תורה מוגנה עלה, ואם לחשך – לחשך רק אדר באחנן לומר תשובה לדבר זה על ידי מעשה שהיה ברבי אלעזר שהיה ישב על המיטה ונזכר בספר תורה מוגנה עלה, ונשפט על גבי קרקל, ומרוב צערו היה רומה בימי שחיבשו נחש, אך להבאי ראייה מעשה זה, התם – שם ספר תורה על גבי קרקל תע – היה מושלך, ויש בו בין גدول לתורה ולכן היה מצטער כל כך.

הגמרא חוזרת לבאר הלכות כתיבת מזווחה: אמר רב יהודה אמר שמואל, בהבקה את המזווחה באגרת, הדינו בלא שרטוט או שלא דركך בחסירות ויתירות, כמו שנוהג בכתבת איגרת, פסולה. מאן טעמא מזווחה שכותבה באיגרת פסולה, אתייא – דורשים גירעה שהוא 'בתבה' 'בתבה' מספר, שבמזווחה נאמר (דברים ו ט) זרכבתם על מזווחת בירקה ובשעריך / ובגת הנקרה ספר נאמר שם יד זיאמר ה אל ספר בrichtת/, או משום שנאמר בספר זברון בפרק/, וכשם שספר צרך שרטוט ודרכך בכתבתו כך מזווחה צריכה שרוטוט ודרוך בכתבתה.

הגמרא מבארת הלכות קביעה מזווחה: אמר רב יהודה אמר שמואל, תלאה – את המזווחה במקל שבפתח, פסולה. מאן טעמא מזווחה התוליה במקל פסולה, בשעריך בעין – צירק שמדוברה תהיה קבועה בשער עצמה, כמו שנאמר (דברים ו ט) זרכבתם על מזווחת בירקה ובשעריך /, ומזווחה זו אינה קבועה בשער אלא תוליה במקל. תניא נמי הבי – וכן שנינו גם מתחת המשקוף, בפניהם יש בה, מפני שהבית אינו שאחר הדרלה ולא מתחת המשקוף, בפניהם יש בה, מפני שהבית אינו משתטרמן מן המזוקין בש מהזונה אינה קבועה בcourtת הכלבתה, ואני בה מזונה – ולא יצא בה ידי חובתה. ובמביאה הביריתא, האנשים דין נספח בהלכות קביעה מזווחה: אמר רב יהודה אמר שמואל, מזונה לנגינה – את המזווחה בתודך חללו של שתח ולא מתחון, מקשה הגמרא: פשׂטה, הר' ישע'יר' הח'ן – שהוא מקום סגירת השער אמר רהמנא – נאמר בתורה ובפסוק יזכרבתם על מזווחת בירקה ובשעריך' (דברים ו ט) ומהו צח לחל הפחה אינו מקום סגירת השער. מהתרצת הגמרא: פלא דעך אמר אמיינא – היה עולה בדעתך לומר הוואיל ואמר רבא, מזונה לנגינה – את המזווחה באפון כוה.

דין נספח בהלכות קביעה מזווחה: אמר רב יהודה אמר שמואל, מזונה לנגינה – את המזווחה בתודך חללו של שתח ולא מתחון, שבאupon שיש הדבר ציר בגינה, הדינו שכasher נכנים מבית לנינה – מצד הבית לציד הגינה ולצד הדלת נפתחת הוא העיקר, נפתחת, דוביל עלא לא פליינ – לא נחalker בו היכר ציר ואלי הדלת נפתחת הוא העיקר, פותח זה מן המזווחה, מאן טעמא, פותח וה פיתח דגניה הוא – הוא כניסה לביתה לביתה, כמו שנשאר ש恢策 שיש בו היכר ציר והיכר מזינה – מצד הבית לציד הגינה ולצד הדלת נפתחת, רבי יוסי סבר ש恢策 יש שיכין שיש בזינה – לא נחalker מזינה לבית – מצד הגינה לציד הבית, כי פליינ – לא נחalker מזינה ואלי הדלת נפתחת הוא העיקר, וזה ש恢策 יש בזינה – בין שני בתים שבכל הדלת נפתחת, והוא עיקר יש ספק באיזה צד של הפחה יש לקבוע את המזווחה, אבל עיקר וגיינה הקיטונית היא העיקר, ומ"ר סבר – וחייב במזווחה, ומ"ר סבר – וחכמים סברו, פולא – שהקיוטנית כולה

רכבתינהו – שכובת את התפילין אודכוסטום – על דוכסוטום אפלו בפקום בש"ר שהוא הצד שכובתים בו על הקלק, וכל שכן אם כתוב על דוכסוטום במקום שעיר. הגמרא מביאה תירוץ נוסף על קושייתה: ואבניות ארמא – ואם תרצה תוכל לישב זאת בר, שכובות הבריתא לתפילין ולמוחה, שאם כתוב לתפילין על דוכסוטום ההפילין פסולות, ואם כתוב מזווחה על קלף המזווחה פסולה, ואין להקשות מזווחה בבריתא, שינגה בזה ובזה – הגאי היא – נחalker בו תנאים, דתגיא בבריתא, שינגה בזה ובזה – בתפילין ובמזווחה, שכובת לתפילין על דוכסוטום ומזווחה על קלף. פסול. רב' [אחא מכבשיר את המזווחה משום רבי] אהאי ברבי חנינה, ואמרי לה – יש אמרים שרבי אהאי אמר לה כלבה זו ממשימה דרב' [יעקב] ברבי חנינה. והבריתא שאסרה על השותה מזווחה מתפילין רק מפני שאין מוריין מדורשתה להקרישה קללה, סברה שמווחה שנכתבה על קלף בשירה. הגמרא מקשה קושיא נספת על דברי הבריתא שאין עושים מזווחה מתפילין מפני שאין מוריין מדורשתה להקרישה קללה. מקשה הגמרא: וכי הדעת שאמן עשיהם מזווחה מהפילין הוא רק מפני שאין מוריין מדורשתה להקרישה קללה היו עוזין מזווחה מתפילין, והא בעיא – והרי מזווחה צריכה שרטוט, כלומר צרך לעשות בה חיציות על הקלף בכל השורת שבון וותבים את הפרשיות, אמר רב מניזמי בר תלמיד אה אמר רב חמ"א בר גורייא אמר רב, כל מזווחה שאינה משורטטת פסולה, ורב מנימין בר תלמיד דידייה – עצמו אמר, שרטוט של מזווחה הלהקה למיטה פסיע, ואילו בתפילין לא מעצנו שכן צריכות שרטוט, ואם כן אפילו אם היה מותר להזריך מדורשתה קללה, היה אסור לעשות מזווחה תניא רה – נחalker משורטטות. מתרצת הגמרא: דין שרטוט במווחה תניא רה – נחalker בו תנאים, דתגיא בבריתא, רב' גוריה אומר מושם רבנן, לתפילין ומזווחות נכתבות שליא מן הבטב – הסופר הכותבן אין צרך להעתיק מסטר אחר, אלא יכול לכתובן על פי כורונה, ואין צריכות שירוטם. והבריתא שאסרה על השותה מזווחה מתפילין הוא רק מפני שאין מוריין מדורדים מדורשתה להקרישה קללה, סbara שמווחה אינה צריכה שרוטטו.

הגמרא מבארת איך נפסקה הלהקה בענין שרטוט וכתיבה מותך הכתב בתפילין מזווחה: והילכתא – ורק הלהקה למשה מסיני, שתפקידן לא בעי – אין עריבות שרטוט, ומזווחה בעיא – ריבקה שירוטם, ואידי – וזה וזה, כלומר בין לתפילין ובין מזווחה, נכתבות שליא מן הבטב. מאן טעמא נכתבות שלא מותך הכתב, משום שח מירס גוריין – רחותות בפי כל אדם, ואין טועים בהן. הגמרא דנה האם מותר לשות על מיטה ספר תורה מונה עליה: אמר רב חלבון, אנא חוויטה לר' הונא – אני ראייתך את רב הונא

הmesh ב'יאור למסת' מנחות ליום שני עמ' ב

הגinya היא העיקר, כלומר הפחה פתח של הגינה ופטור מן המזווחה. רב' יוסי דאמרי גוריין – אמרו שניהם להיפר מרוב ושמואל, רב' יוסי שיש הדבר ציר בגינה, הדינו שכשר נכנים מבית לנינה – מצד הבית לציד הגינה ולצד הדלת נפתחת הוא העיקר, לעיל (ע"א) שהצד שיש בו היכר ציר ואלי הדלת נפתחת הוא העיקר, כי פליינ – האפון שנחalker בו הוא מבית לנינה – מצד הבית לציד הגינה ולצד הדלת נפתחת, מ"ר – הגינה, דהינו שציר הפחה הוא בגינה ולחיצת הדלת נפתחת, רבי יוסי סבר שאף שיש היכר ציר לציד הגינה ולחסם הדלת נפתחת, הקיטונית היא העיקר, והפתחה נשצד שיש בו היכר ציר ואלי הדלת נפתחת ומה שנתבאר לעיל נשצד שיש בו היכר ציר ואלי הדלת נפתחת הוא העיקר, וזה רק כשהפתחה נמצאת בין שני בתים שבכל הדלת נפתחת, צצמו הוא עיקר יש ספק באיזה צד של הפחה יש לקבוע את המזווחה, אבל עיקר וגיינה הקיטונית היא העיקר, ומ"ר סבר – וחכמים סברו שכין ציר לציד הגינה ולחסם הדלת נפתחת,